

Att starta en cykelpool

Tips och råd från projektet Cykla Gul i Dals Långed

A close-up photograph of bicycle handlebars. The handlebars are silver and black, with black grips. A blue and white patterned bell is attached to the handlebars. In the background, other bicycles are visible, creating a bokeh effect. An orange circular callout is overlaid on the image.

Gamla
cyklar får
nytt liv och
kan delas

Så här startade Cykla Gul

Cykelpoolen Cykla Gul startades genom att övergivna cyklar från bostadsrättsföreningar i Göteborg rustades upp och fick nytt liv i Dals Långed, Bengtsfors kommun. Dals Långed är ett samhälle med 1 200 invånare, omgivet av vacker natur och med goda cykel-möjligheter. Cyklarna är en delad resurs genom vilken allmänheten kan utforska närområdet och ansluta till kollektivtrafik. Cykelpoolen hjälper också till att bygga en starkare gemenskap runt cykling i samhället. Med hjälp av lite finansiering och stort engagemang kunde cykelpoolen Cykla Gul startas.

Praktiska steg för att skapa och driva cykelpool

1. Administration av tjänsten
2. Uppskattning av kostnader
3. Lokalisering
4. Underhåll
5. Marknadsföring

Administration av cykelpoolen

För att cykelpoolen ska fungera effektivt är det viktigt med ett fungerande system för **administration av tjänsten**. Detta är den första utmaningen du bör lösa när du ska starta en cykelpool. Det är viktigt att administrationen fungerar för användaren, så att systemet är lättillgängligt. Det är också viktigt för de som sköter systemet att cyklar lämnas tillbaka i tid och skador rapporteras.

Möjliga lösningar

Det finns flera möjliga lösningar för att administrera en cykelpool. Vissa har lägre insatskostnader men kräver mer arbete i handhållandet, andra fodrar viss investering men kräver en mindre arbetsinsats.

På nästa sida beskriver vi tre olika lösningar som Cykla Gul testade.

Tre lösningar har testats

Inom ramen för Cykla Gul har följande tre lösningar testats:

1. Fysiskt dela ut nycklar. Att fysiskt dela ut nycklar till intresserade användes som system när cykelpoolen just startat. Systemet var tidskrävande och krävde noggrann planering för att fungera. Den låga investeringskostnaden vid personlig överlämning av nycklar (förutsatt att poolen drivs av ideella krafter) gör att detta system är bra för att testa om det finns ett intresse för en cykelpool i din bygd.

Delade ut
nycklar fysiskt
för att testa
intresset

2. Mötesplats för nyckelutlämning. Det andra systemet för administration av nycklar som testades var att lämna ut nycklar på det lokala biblioteket. De som ville använda poolcyklarna lämnade sina uppgifter i biblioteket och kunde sedan hämta ut en nyckel. Detta system fungerade i början men på grund av bibliotekets begränsade öppettider och det extra ansvar som krävdes av personalen, var det inte en idealisk lösning.

3. Digital nyckelutlämning. Efter att provat de två tidigare lösningarna kom Cykla Gul fram till att den bästa lösningen var ett digitalt wifi-manövrerat nyckelskåp placerat utomhus bredvid cykelpoolen. Systemet innebär en högre initial investering, men visade sig vara en effektiv lösning eftersom man sparade mycket administrationsarbete. Genom den enklare hanteringen av nycklar, har antalet användare i poolen ökat markant.

Sparar
arbete och
ökar antalet
användare

Skåpets funktioner

- Nyckelskåpet levereras med en app anpassad för cykelpooler. Nya användare registrerar sina uppgifter och loggar sedan in i appen.
- Via appen kan en cykel bokas i förväg och användaren kan sedan öppna nyckelskåpet med sin telefon.
- Cyklarna kan nås dygnet runt utan att en person behöver vara tillgänglig.
- I appen finns ett register över vilka som lånat cyklar och när cyklarna är tillgängliga.
- Skaderapportering är inbyggd i appen och administratören meddelas om eventuella problem.
- Användningsstatistik registreras och gör det möjligt för den som tillhandahåller tjänsten att se hur ofta och när tjänsten används.

Med denna digitala lösning blir administrationen av cykelpoolen minimal. Nya användare registreras i systemet genom att skicka en begäran via e-post. Administratören svarar med en inbjudan och ett användaravtal som måste godkännas av användaren innan lånet.

Det är viktigt att notera att nyckelskåpet som Cykla Gul använder kräver en wifi-anslutning. Nyckelskåpet måste också ägas av en organisation.

I nyckelskåpssystemet, med tillhörande bokningsapp, som används i Dals Långed kan **användaravtalet skräddarsys**. Cykelpoolen Cykla Gul beslutade att en medlemsavgift skulle tas ut på 100 kr per år, men detta är upp till varje enskild pool att bestämma. Medlemsavgiften går direkt tillbaka till cykelpoolen och beskostar underhåll och eventuell extra administration som kan behövas. En cykel kan lånas upp till tre dagar i taget och så många gånger som användaren önskar.

För att säkerställa att cyklarna returneras i tid tas en avgift ut för sen retur. Avgiften, som står skriven i avtalet, är 2 kronor för varje försenad timma. Om en cykel försvinner kostar det cykelpoolen 2 500 kronor. Hur denna avgift ska tas ut är upp till cykelpoolens ansvariga och står skrivet i avtalet främst för att användaren ska respektera systemet och inte ta onödiga risker vid lån av cykel.

Leverantören av nyckelskåpet, GoRide.se, administrerar avgifterna och skickar ut fakturor för medlemskap och andra eventuella avgifter, på distans. Detta sparar tid och resurser jämfört med att köra systemet lokalt.

Vad behövs och vad kostar det?

Kostnaden för att installera en cykelpooltjänst kan variera kraftigt. På följande sidor har vi listat de investeringar som behövs för att skapa en cykelpool liknande Cykla Gul.

Kostnaderna avser iordningställande av 8 begagnade cyklar, inklusive moms (om inget annat anges).

Kostnader
beräknade
på åtta
cyklar

Cykeldelar och färg (8 cyklar)

Följande material behövdes för att cyklarna skulle kunna tas i bruk.

- Rengöringsprodukter och redskap (tvål och lösningsmedel)
- Sandpapper
- Maskeringstejp för målning
- Standard sprayburkar – 2,5 burkar per cykel
- Förbrukningsdelar
- Däck, rör, bromsbelägg, växel- och bromskablar, styrhandtag, kedjor, sadlar. Dessa kan köpas online, men kan ofta hittas billigare i större butiker. Äldre cyklar kan vara komplicerade att renovera eftersom vissa delar inte kan fixas eller är svåra att hitta. Därför kan det vara bra att, om möjligt, välja ut cyklar som är av allmän standard. Detta gäller även antalet specialverktyg som krävs för att arbeta med cyklarna.
- Lås för cyklar (med flera nycklar)
- Vinyl för logotyper och siffror att ha till cyklarna

Kostnad 10 000 kr

Förslag på verktyg som underlättar cykelrenovering

- Ett bärbart cykelställ. Detta gör det mycket lättare att arbeta på- och underhålla en cykel
- Standard cykelverktygssats i en verktygslåda. Detta är en kombination av cirka 25 cykelspecifika verktyg som är lämpliga för allmänna fritids- och streetcyklar – en vanlig uppsättning verktyg som de flesta stora online-cykelbutiker erbjuder.
- Hylsnyckelsats. Bra att ha extra skiftnycklar/uttag i ett komplett utbud av storlekar 6 mm-24 mm
- Smörjmedel, fett och avfettningsmedel
- Golvpump/spårpump. Detta är en fristående högvolympump. Mycket användbart vid pumpning av många däck.

Andra cykelspecifika och allmänna verktyg kan behöva anskaffas beroende på utbudet av cyklar i poolen.

Kostnad 20 000 kr

Arbete för 2 personer

Kostnad för 2 personer och cirka 10 dagars fysiskt arbete plus planering för att göra iordning 8 cyklar för användning.

Det är bra att ha en erfaren cykelmekaniker som analyserar cyklarnas skick och som kan avgöra vad som behövs i form av service och reparation och vilken service som behövs i framtiden.

Arbetskostnad 150 kr/timme exkl. moms för detta projekt.

Kostnad 20 000 kr

Transport

Om cykelpoolen byggs av begagnade cyklar uppkommer en kostnad för leverans. I detta fall hämtades ett stort antal cyklar i Göteborg.

Kostnad 1 000 kr

Det kan tillkomma extra kostnader för lagring eller arbetsutrymme.

Total kostnad

Cykeldelar / färg / arbete / transport

8 cyklar målades och gjordes användbara.

Kostnaderna kan naturligtvis variera om verktyg redan finns att tillgå och beror också på cyklarnas ursprungliga skick samt om man väljer att måla cyklarna i en enhetlig färg.

Kostnad totalt 41 000 kr

Nyckelskåpslösning

Nyckelskåp från GoRide.se inkluderar 3 års hyra, fakturering till användare och eventuella frågor som rör skåpet. Efter 3 år kostar det 160 kr per månad att driva nyckelskåpet och appen.

Kostnad totalt 28 000 kr

Tillägg till tjänsten

Tryckt karta / instruktioner / verktygsstation

- Tryckt skylt 620 kr
- Verktyg till en verktygsstation inklusive pump, inkluderar kabel för att fästa verktyg på stationen, skruvar och material etc.
1 500-2 000 kr
- Arbete, grafik och tillverkning av verktygsstation
16 timmar / 1 person

Kostnad 2 600 kr

plus kostnader
för arbetskraft

Co-working-
kontor och
cykelpool
på ett ställe

Plats för lagring och reparation

Det är bra att ha en välorganiserad plats där cyklarna kan lagras och som också kan användas för reparationer. Cykla Gul fick möjligheten att använda ett gammalt fabriksutrymme, ägt av kommunen, med tillräckligt utrymme för att arbeta med- och lagra överskottscyklar.

Cykelpoolen behöver också finnas på ett **lämpligt ställe i samhället**. Till att börja med fick Cykla Gul en tillfällig plats med räcken så cyklarna kunde låsas. Cyklarna var synliga, det kostade ingenting och låg nära universitet och bibliotek, men visuellt var det inte en särskilt tilltalande lösning.

Så småningom placerades istället cyklarna utanför ett nytt co-workingkontor i byns centrum. Läget är perfekt, väl synligt med cykelställ och ligger på en huvudgata där människor ofta rör sig. Co-workingkontoret är ett delat utrymme och är därför också perfekt för cykeldelningstjänsten. Att hitta en **plats med aktivitet stora delar av dygnet** är idealiskt för en cykelpool.

Kontroll och
service minst
en gång i
månaden

Schemalägg regelbundet underhåll

Det är bra att genomföra regelbunden service av cyklarna. Hur denna service ska skötas bör finnas med i planeringen av tjänsten eftersom det kräver både tid och kunskap. Cyklarna måste kontrolleras regelbundet för användarnas säkerhet och för att förlänga cyklarnas livslängd.

Mindre service, smörjning och att pumpa luft i däcken kan ta några timmar och bör göras minst en gång i månaden. Cyklarna i Cykla Gul-poolen står utomhus, så regelbundet underhåll är nödvändigt.

Cykla Gul fick nästan 30 cyklar från Göteborg. De i bäst skick valdes ut för att rustas upp och tas i bruk igen. Resterande cyklar användes, om möjligt, till reservdelar.

Marknadsföring av cykelpoolen

För att marknadsföra tjänsten är det viktigt att vara medveten om demografin och hur nyheter sprids i lokalsamhället. För Cykla Gul, som ligger i ett mindre samhälle, är lokala butiker och mötesplatser bra ställen att sätta upp informativa affischer. Sidor med lokala nyheter i sociala medier är ytterligare bra vägar för att nå en bredare publik. Lokaltidningarna är också en effektiv plats att marknadsföra tjänsten på. Om möjligt, är det trevligt med en invigning där allmänheten bjuds in för att informeras om projektet.

Det är viktigt att tänka på cyklarnas visuella intryck. I cykelpoolen Cykla Gul målades alla cyklarna gula. Färgen valdes eftersom den relaterade till en barndomsberättelse från en av Cykla Guls skapare. Att väva in det visuella intrycket med en fin historia har skapat många trevliga samtal och väckt mycket uppmärksamhet.

Ett värdefullt tillskott i projektet är en karta med tillhörande instruktioner för nyckelskåpet som visar hur långt man kan cykla på 30 minuter i området. Till kartan finns även en verktygsstation med cykelpump, som kan användas för mindre service av antingen lånad eller egen cykel. Skylten och reparationskittet fungerar som reklam för cykelpoolen och skapar uppmärksamhet kring cykling i området.

Cykla Gul tycker ändå att den mest effektiva marknadsföringen i Dals Långed är från mun till mun. Fler och fler ansluter sig till tjänsten och på så sätt sprids informationen. Personliga interaktioner mellan användare och Cykla Gul skapar samtal, ger förståelse för tjänsten och bygger bra relationer.

Ett projekt inom
Fyrbodals Kommunalförbund

Projektet finansieras av

Projektpartners:

